

Heikki Harjula/eg

7.1.2014

2/80/2014

Kommunstyrelserna

Europaparlamentsval

Europaparlamentsval förrättas söndagen den 25 maj 2014. Vid valet tillämpas vallagen (714/1998). I detta cirkulär behandlas de kommunala valmyndigheternas uppgifter vid europaparlamentsvalet.

Förhandsröstningen hålls i hemlandet den 14–20 maj 2014. Det rekommenderas att valaffischeringen utomhus inleds en vecka innan förhandsröstningen börjar, dvs. den 7 maj 2014.

Arrangemangen kring förhandsröstningen och andra valarrangemang behandlas mer ingående i *justitieministeriets brev till kommunstyrelserna 30.9.2013*. Kommunstyrelsen skulle vidarebefordra brevet till kommunens centralvalnämnd. I brevet informeras också om olika tidsfrister i valet. Dessutom finns det ytterligare information om valet på justitieministeriets valsidor, www.vaalit.fi> På svenska.

Valet förrättas i kommunerna enligt röstningsområde.

Närmare upplysningar:

Heikki Harjula, tfn (09) 771 2070, 050 66735

Katariina Huikko, tfn (09) 771 2135, 050 5664327

Mervi Kuittinen, tfn (09) 771 2665, 050 5208071

Kirsi Mononen, tfn (09) 771 2473, 040 569 5511

Juha Myllymäki, tfn (09) 771 2450, 050 64894

Riitta Myllymäki, tfn (09) 771 2463, 050 3495460

e-post: [forvaltningsjuristerna\[at\]kommunforbundet.fi](mailto:forvaltningsjuristerna[at]kommunforbundet.fi)

Europaparlamentsval den 25 maj 2014

Europaparlamentsval förrättas söndagen den 25 maj 2014. Förhandsröstningen hålls i hemlandet den 14–20 maj 2014.

Kommunstyrelsen ska i god tid före valet tillsätta en *valnämnd* för varje röstningsområde och *valbestyrelser* för förhandsröstning vid anstalter. Kommunstyrelsen ska också i god tid besluta om de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen och fastställa vilka verksamhetsenheter inom socialvården som ska fungera som förhandsröstningsställen. Dessutom ska kommunstyrelsen i god tid fastslå vilka röstningsställen (vallokaler) som ska finnas i varje röstningsområde på valdagen. Av särskilda skäl kan röstningsstället förläggas utanför röstningsområdet eller också utanför kommunen, om detta inte förorsakar de röstande oskäligen olägenheter.

Valmyndigheterna i kommunen

Kommunal centralvalnämnd

Den viktigaste valmyndigheten vid Europaparlamentsval är valkrets nämnden. Det är ändå centralvalnämnden, som har valts för hela valperioden, som ansvarar för de talrika praktiska arrangemangen kring valet (13–14 § i vallagen). Den kommunala centralvalnämnden har vid Europaparlamentsval främst hand om förberedande åtgärder inför valet, granskning av förhandsröstningshandlingar och preliminär räkning av rösterna från s.k. små röstningsområden.

Den kommunala centralvalnämnden ska se till att alla de ställen som genom beslut av kommunstyrelsen har utsetts till allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet har ett förhandsröstningen lämpligt förhandsröstningsutrymme med nödvändig utrustning. Centralvalnämnden ska tillkännage de allmänna förhandsröstningsställen som finns inom kommunen samt förhandsröstningstiderna vid dem så som kommunala tillkännagivanden delges.

Valnämnd och valbestyrelse

I god tid före valet ska kommunstyrelsen tillsätta en valnämnd för varje röstningsområde och en eller flera valbestyrelser för hemmaröstning samt förhandsröstning på anstalter (15 § i vallagen).

En valnämnd består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre. En valbestyrelse består av en ordförande, en vice ordförande och en ytterligare medlem samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre. Ersättarna i en valnämnd eller en valbestyrelse ska anges i den ordning de träder in i stället för medlemmarna. Valnämnden och valbestyrelsen är beslutföra med tre medlemmar.

Valbarheten till valnämnder och valbestyrelser bestäms enligt kommunallagen (33 och 36 §). En person som är uppställd som kandidat i Europaparlamentsvalet kan inte vara medlem eller ersättare i en valbestyrelse.

Såväl valnämndens som valbestyrelsens medlemmar och deras ersättare ska i mån av möjlighet företräda de i partiregistret antecknade partier som vid föregående riksdagsval, dvs. riksdagsvalet 2011, ställt upp kandidater i valkretsen i fråga. Den politiska representationen granskas separat i fråga om valnämndernas och valbestyrelsernas medlemmar och ersättare. Det samma gäller även tillämpningen av jämställdhetslagen. Både kvinnor och män ska alltså vara representerade både som ordinarie medlemmar och ersättare till minst 40 %.

Centralvalnämnden ska meddelas namn och kontaktinformation för ordföranden och vice ordföranden i valnämnderna och valbestyrelserna.

Valförrättare

Valförrättarna sköter hemmaröstningen samt förhandsröstningen på de allmänna förhandsröstningsställena (17 § i vallagen). Varje allmänt förhandsröstningsställe ska ha minst två valförrättare. Även andra förhandsröstningsställen kan vid behov ha två eller flera valförrättare.

Centralvalnämnden utser valförrättarna för varje allmänt förhandsröstningsställe och för hemmaröstning.

En person som är kandidat i valet kan inte vara valförrättare.

När förhandsröstning förrättas på ett allmänt förhandsröstningsställe ska minst två valförrättare vara närvarande samtidigt. På andra förhandsröstningsställen med två eller flera utsedda eller tillförordnade valförrättare räcker det med endast en närvarande valförrättare när förhandsröstning förrättas. Varje enskild hemmaröstning sköts av en valförrättare.

Förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen

Kommunerna ansvarar för förhandsröstningsställena. Kommunstyrelsen beslutar självständigt och efter eget övervägande om antalet och placeringen när det gäller allmänna förhandsröstningsställen i kommunen. Enligt 9 § i vallagen ska det finnas minst ett allmänt förhandsröstningsställe i varje kommun om det inte finns särskilda skäl för en annan lösning.

Vem som helst som är röstberättigad kan rösta på de allmänna förhandsröstningsställena.

Kommunen kan ordna förhandsröstning vid sina egna verk och andra verksamhetsställen. Servicen kan också köpas av någon annan tillförlitlig instans. Förhandsröstning kan också ordnas i ett fordon som kör omkring i kommunen, till exempel i bokbussen. Tidtabellerna måste då planeras mycket noggrant så att angivna tider och platser säkert håller streck.

I sitt brev 30.9.2013 förklarar justitieministeriet hur förhandsröstningen och röstningen på valdagen går till. Brevet innehåller också information om olika tidsfrister i valet.

Genom förhandsröstningsarrangemangen kan man påverka valdeltagandet. Därför bör kommunstyrelsen fästa avseende vid väljarnas möjligheter att förhandsrösta genom att se till att det finns tillräckligt med förhandsröstningsställen i de olika delarna av kommunen. Viktigt är också att folk kan förhandsrösta på sådana platser där de även annars rör sig, för att det ska gå så snabbt och behändigt som möjligt att rösta. Till exempel bibliotek, samservicekontor och köpcentrum är lämpliga platser.

Kommunstyrelsen beslutar om de dagliga öppettiderna för allmänna förhandsröstningsställen. Vardagar kan öppettiden börja tidigast kl. 8 och sluta senast kl. 20. På lördagar och söndagar är de motsvarande klockslagen kl. 9 och kl. 18. Utöver ett obligatoriskt förhandsröstningsställe som håller öppet varje dag under förhandsröstningen kan kommunen ha ett antal andra förhandsröstningsställen som håller öppet enligt kommunstyrelsens beslut.

Förhandsröstningsställen är också sjukhus, verksamhetsenheter inom socialvården som ger vård dygnet runt, andra verksamhetsenheter inom socialvården enligt kommunstyrelsens beslut och straffanstalter (anstalt). Av dessa är alla utom de socialvårdsenheter som kommunstyrelsen beslutat om förhandsröstningsställen direkt med stöd av lagen. Förhandsröstning i anstalter förrättas under en eller högst två dagar de tider som valbestyrelsen bestämmer.

Vid hemmaröstning förrättas förhandsröstningen vid en tidpunkt mellan klockan 9 och 20 som särskilt meddelas väljaren.

Den kommunala centralvalnämnden ska tillkännage de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet som finns inom kommunen samt förhandsröstningstiderna vid dem så som kommunala tillkännagivanden delges. Om det i kommunen finns allmänna förhandsröstningsställen där det är möjligt att förhandsrösta endast vissa tider, måste

information om detta ges särskilt effektivt. Om förhandsröstning ordnas i fordon som kör omkring i kommunen krävs det likaså effektiv information om fordonets hållplatser och tidtabeller.

Valaffischering utomhus

Det rekommenderas att valaffischeringen utomhus på de områden som kommunen besitter och bestämmer över inleds en vecka innan förhandsröstningen inför Europaparlamentsvalet börjar, dvs. den 7 maj 2014. När affischplatserna utomhus väljs måste man beakta vallagens bestämmelser om att valaffischer inte får sättas upp på förhandsröstningsställen, röstningsställen eller i deras närhet så att affischerna kan anses inverka på väljarnas valfrihet. Utgångspunkten kan anses vara att valaffischerna inte får synas från vallokalen eller vid ingången till den.

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma
verkställande direktör

Heikki Harjula
ledande jurist